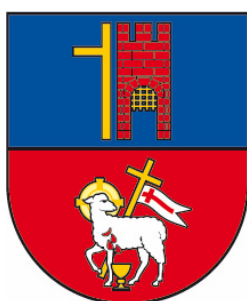

e-Biuletyn

Powiatu Olsztyńskiego

Nr 2/2020/OI

Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej

Publikacja współfinansowana ze środków Powiatu Olsztyńskiego

Szanowni Państwo,

*mamy zaszczyt oddać w Państwa ręce e-Biuletyn numer 1/2020 dotyczący wybranych zapytań z Punktu Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w Stawigudzie w Powiecie Olsztyńskim. W niniejszym numerze przybliżamy zagadnienie **Podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC)** a także objaśnimy, czy istnieje **możliwość uchylecia się od przyjętego mandatu karnego**. Biuletyn ten powstał w ramach realizacji zadania publicznego przez Fundację Rozwoju Ziemi Oleckiej, współfinansowanego ze środków Powiatu Olsztyńskiego, polegającego na prowadzeniu Punktu Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w Stawigudzie. W niniejszym wydaniu e-Biuletynu poruszamy najczęstsze problemy, z którymi zgłaszają się Państwo do Punktu NPO.*

Do prowadzonego przez nas Punktu Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w Stawigudzie zapraszamy wszystkie uprawnione osoby w godzinach:

<i>poniedziałek</i>	<i>wtorek</i>	<i>środa</i>	<i>czwartek</i>	<i>piątek</i>
<i>13:00 – 17:00</i>	<i>8:00 – 12:00</i>	<i>8:00 – 12:00</i>	<i>8:00 – 12:00</i>	<i>8:00 – 12:00</i>

Punkt mieści się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stawigudzie ul. Olsztyńska 10.

Z wyrazami szacunku,

w imieniu Fundacji Rozwoju Ziemi Oleckiej

Andrzej Wojczulewicz – Prezes Zarządu Fundacji

1) Podatek od czynności cywilnoprawnych (PCC)

Dokładne regulacje dotyczące podatku od czynności cywilnoprawnych, zwanego popularnie PCC, zawarte są w ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych. PCC jest źródłem dochodu budżetu gminy, chociaż jest on pobierany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego. Jest to podatek typu przychodowego, wywodzący się z **powielanej od kwietnia 1947 r. opłaty stemplowej**. Generalnie ustawa regulująca omawiany podatek jest uznawana za nieprzejrystą, wymagającą częstego odnoszenia się do Kodeksu Cywilnego. Przybliżenie kwestii związanych z tymże podatkiem może być pomocne tym bardziej, iż jest on często występującym, a zobowiązani jesteśmy jako podatnicy w większości przypadków związanych z PCC do samodzielnego złożenia deklaracji podatkowej, ponieważ przy braku jej samodzielnego, terminowego złożenia oraz kontroli skarbowej, stawka jaką zmuszeni będziemy uiścić wyniesie nie 0,5 % czy 2% lecz 20%.

Kto jest zobowiązany do zapłacenia podatku?

Zakres podmiotów w tym przypadku jest bardzo szeroki, ponieważ dotyczy wszystkich (w tym przypadku oznacza to zarówno osoby fizyczne, osoby prawne, jak i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej) podmiotów dokonujących wskazane w ustawie czynności cywilnoprawne.

Kiedy powstaje obowiązek podatkowy?

Obowiązek podatkowy zasadniczo powstaje z chwilą dokonania wskazanej w ustawie czynności cywilnoprawnej. Obowiązek podatkowy obciąża kupującego przy umowie sprzedaży, nabywcę własności nieruchomości przy umowie dożywocia, natomiast przy umowie zamiany obciąża solidarnie obie strony. Przy umowie pożyczki – biorącego tę pożyczkę, przy umowie depozytu nieprawidłowego – przechowawcę. W PCC występuje nieograniczony obowiązek podatkowy (czyli jeżeli rzeczy zostały nabyte za granicą, a nabywca posiada obywatelstwo polskie lub mieszka w Polsce, to dalej musi zapłacić podatek).

Od czego podatek jest płacony?

Przedmiotem opodatkowania są zawarte w ustawie czynności cywilnoprawne o charakterze niezawodowym i odpłatnym. Obowiązki podatkowe podlegają czynności m.in.: sprzedaży, zamiany rzeczy lub praw majątkowych, pożyczki, ustanowienia odpłatnego użytkowania, ustanowienia odpłatnej służebności, umowy spółki.

Wyłączenia:

W PCC zastosowano bardzo liczne wyłączenia, wynikające m.in. ze względów społecznych, czy też podyktowane interesem publicznym. Cała gama w art. 2. Na przykład ze względów społecznych wyłączono wszelkie czynności związane ze sprawami alimentacyjnymi, opieki i kurateli, przysposobienia, ubezpieczenia społecznego, zdrowotnego. Ze względu na interes publiczny wyłączeniu podlegają czynności cywilnoprawne związane z wyborami do Sejmu i Senatu, wyborami prezydenckimi itd.

Zwolnienia

W przypadku tego podatku występują liczne zwolnienia podmiotowe (art. 8) i przedmiotowe (art. 9).

Przykłady zwolnień podmiotowych: jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pożytku publicznego, Skarb Państwa, przedstawicielstwa dyplomatyczne itd.

Przykłady zwolnień przedmiotowych: sprzedaż walut obcych, przeniesienie własności nieruchomości z wyjątkiem budynków mieszkalnych lub ich części znajdujących się na obszarze miast w drodze wskazanych w ustawie umów, sprzedaż rzeczy ruchomych, jeżeli podstawa opodatkowania nie przekracza 1.000 zł, sprzedaż bonów i obligacji skarbowych, sprzedaż bonów pieniężnych NBP, ustanowienie hipoteki itd.

Co jest podstawą opodatkowania?

Podstawa opodatkowania jest szczegółowo określona we wspominanej ustawie dla każdego rodzaju czynności. Zasadniczo jest to wartość rynkowa brutto przedmiotu czynności cywilnoprawnej. Odnosi się ona do średnich cen stosowanych w danej miejscowości w obrocie rzeczami podobnego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia oraz w obrocie prawami majątkowymi tego samego rodzaju, z dnia dokonania czynności. Przy umowie sprzedaży jest to wartość rzeczy lub prawa majątkowego, przy umowie pożyczki – wartość pożyczki. Jeżeli podatnik nie określił wartości przedmiotu danej czynności lub dana wartość odbiega od wartości rynkowej, to organ podatkowy w terminie 14 dni wzywa podatnika do jej skorygowania. W wezwaniu jednocześnie podaje wartość według własnej oceny. W sytuacji braku podania przez podatnika wartości lub podania wartości zaniżonej, organ podatkowy określa wartość z uwzględnieniem biegłego lub przedłożonej przez podatnika wyceny rzeczoznawcy. Jeśli organ podatkowy zmuszony będzie powołać biegłego, a wartość określona z uwzględnieniem jego opinii różni się o więcej niż 33% od wartości zadeklarowanej przez podatnika, wówczas kosztami opinii obciążony jest sam podatnik.

Jaka jest skala i stawki podatku?

Skala w podatku PCC jest proporcjonalna. Stawki są procentowe (jest ich więcej) i kwotowe (ich jest mniej). Wymienione zostały w załączniku do ustawy. Do każdego przedmiotu opodatkowania przyporządkowane są określone stawki – na przykład od sprzedaży nieruchomości lub rzeczy ruchomych stawka wynosi 2%, od umowy spółki – 0,5%. Jeżeli jednak zaczynamy się powoływać przed organem podatkowym czy organem kontroli skarbowej podczas ich czynności na fakt zawarcia jakiejś przykładowej umowy, to wtedy jest już za późno i stawka podatku wynosi 20%. Podatek głównie płacony jest na zasadzie samo obliczenia, czyli podatnik zobowiązany jest bez wezwania organu podatkowego do złożenia deklaracji podatkowej oraz uiścić tenże podatek w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego. Wyjątek stanowi pobór podatku przez płatnika, którym jest notariusz w wypadku wykonywania przed nim czynności cywilnoprawnych w formie aktu notarialnego

Zwroty

Od pewnego czasu podatek podlega zwrotowi, jeżeli np. uchylone zostały skutki prawne oświadczenia woli albo nie spełnił się warunek zawieszający, od którego uzależniono wykonanie czynności cywilnoprawnej lub też nie dokonano wpisu hipoteki do księgi wieczystej – możemy wtedy zawnioskować o dokonanie zwrotu podatku. Zwrot podatku nie przysługuje jednak po upływie 5 lat od końca roku, w którym został on zapłacony.

Autor: Marcin Łada

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych

2) Czy istnieje możliwość uchylenia się od przyjętego mandatu karnego?

W praktyce nierzadko zdarzają się sytuacje, w których mandat karny zostaje przyjęty bez dłuższego namysłu. Refleksja dotycząca zasadności jego przyjęcia nasuwa się dopiero po kilku godzinach, a nawet kilku dniach od ukarania. Pojawia się wówczas pytanie, czy istnieje możliwość podjęcia działań prawnych, które wyeliminują skutki wystawionego mandatu. Na powyższe pytanie, w niektórych przypadkach, można udzielić odpowiedzi twierdzącej. Stosownie do treści przepisu art. 101 § 1 i § 1a ustawy Kodeks Postępowania w Sprawach o

Wykroczenia prawomocny mandat karny podlega niezwłocznie uchyleniu, jeżeli grzywnę nałożono:

- za popełnienie czynu, który nie stanowi wykroczenia,
- na osobę, która popełniła czyn zabroniony przed ukończeniem 17 lat,
- w przypadku gdy ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia wykroczenia z przyczyn, o których mowa w art. 15–17 Kodeksu Wykroczeń (obrona konieczna, stan wyższej konieczności, niepoczytalność i poczytalność ograniczona);
- jeżeli grzywna została nałożona w przypadkach, gdy nie jest to prawnie dopuszczalne;
- grzywna, którą nałożono jest wyższa niż wynika to z obowiązujących przepisów (w takim wypadku uchylenie mandatu karnego jest możliwe tylko w części przekraczającej dopuszczalną wysokość).

Jakie czynności i w jakim terminie należy podjąć?

Celem uchylenia mandatu ukarany, jego przedstawiciel ustawowy lub opiekun prawny powinien złożyć nie później niż w terminie 7 dni od jego uprawomocnienia wnioski do Sądu Rejonowego właściwego ze względu na miejsce wystawienia mandatu opatrzony własnoręcznym podpisem. Uprawomocnienie mandatu następuje z chwilą przyjęcia mandatu i pokwitowania jego odbioru, bądź też - w przypadku mandatu zaocznego - z chwilą uiszczenia grzywny we wskazanym miejscu i terminie

Wniosek o uchylenie mandatu można złożyć bezpośrednio biurze podawczym Sądu właściwego lub wysłać listem poleconym (wówczas dla zachowania terminu istotna jest data stempla pocztowego). Wniesienie wniosku o uchylenie mandatu po upływie 7 - dniowego terminu spowoduje, że czynność procesowa będzie bezskuteczna. W takiej sytuacji Prezes Sądu, wyda stosowne zarządzenie o uznaniu wniosku za bezskuteczny. Zarządzenie to nie wymaga uzasadnienia i nie podlega zaskarżeniu.

Co powinien zawierać wniosek o uchylenie mandatu?

We wniosku należy wskazać swoje dane osobowe (imię i nazwisko, numer PESEL, miejsce zamieszkania), określić swoje żądanie, a także serię i numer mandatu, od którego chcemy się „odwołać”. Niezbędne będzie również opisanie przyczyn, z powodu których nałożony mandat należy uznać za niesłuszny (opis okoliczności zdarzenia, argumentacja).

Jakie koszty należy ponieść w związku ze złożeniem wniosku w przedmiocie uchylenia prawomocnego mandatu karnego?

Złożenie wniosku w przedmiocie uchylenia prawomocnego mandatu karnego nie podlega opłacie.

W jakim terminie Sąd rozpozna złożony wniosek?

Żaden przepis nie określa terminu na rozpatrzenie wniosku o uchylenie mandatu karnego. Informacja w przedmiocie wyznaczeniu terminu posiedzenia, wyznaczonego celem jego rozpoznania zostanie przesłana listem poleconym na adres wnioskodawcy.

W jaki sposób zakończy się sprawa o uchylenie mandatu karnego?

Podczas posiedzenia, o którym mowa powyżej Sąd wyda postanowienie w przedmiocie uchylenia mandatu albo odmowy jego uchylenia. Od decyzji Sądu nie przysługuje środek zaskarżenia.

Autor: Malwina Meredyk – aplikant radcowski

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń

Biuletyn opracował Zespół w składzie:

Młodszy prawnik Marcin Łada

Aplikant radcowski Malwina Meredyk

Radca Prawny Viviana Pia Wylonk – nadzór merytoryczny

Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej

19- 400 OLECKO ul. Wojska Polskiego 13

tel. 87 520 21 59

e-mail: biuro@fundacja.olecko.pl strona www: www.fundacja.olecko.pl